

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ

Fakulta architektury

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Brno, 2017

Bc. Martina Řehořová

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ

BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

FAKULTA ARCHITEKTURY

FACULTY OF ARCHITECTURE

ÚSTAV NAVRHOVÁNÍ

DEPARTMENT OF DESIGN

RESPUBLICA/CIVITAS SOCIALIS – STRACHOTÍN, L. P. 2017

RESPUBLICA/CIVITAS SOCIALIS - STRACHOTÍN

DIPLOMOVÁ PRÁCE

MASTER'S THESIS

AUTOR PRÁCE

AUTHOR

Bc. Martina Řehořová

VEDOUCÍ PRÁCE

SUPERVISOR

Ing. arch. Vítězslav Nový

BRNO 2017

Zadání diplomové práce

Číslo práce: FA-DIP0072/2016
Ústav: Ústav navrhování
Studentka: **Bc. Martina Řehořová**
Studijní program: Architektura a urbanismus
Studijní obor: Architektura
Vedoucí práce: **Ing. arch. Vítězslav Nový**
Akademický rok: 2016/17

Název diplomové práce:

ResPublica/Civitas Socialis – Strachotín, I. p. 2017

Zadání diplomové práce:

Strachotín je jedním z malých sídel, které lemují břehy novomlýnských nádrží. Bývalá identita příhraničních obcí v krajině lužních lesů se vytratila. Existence mělkých rybníků výrazně změnila nejen tvář krajiny, ale i životy místních obyvatel. Některé jistoty ale nezmizely – panoráma Pálavy anebo zvlněný reliéf země rodící vinou révu...

Zastupitelé i obyvatelé Strachotína dlouhodobě zvažují stavební počiny různorodého rozsahu, které by posílili pospolitost občanů, jejich možnosti při využití potenciálu místa (víno, turistický ruch) a obci navrátili její ztracenou tvář.

Cílem práce je tedy definování vize pro fungování komunitních, společensko–sociálních, kulturních či volnočasových aktivit v rámci obce, které bude vtěleno do konkrétní podoby návrhu – objektu. A to při využití všech autorových schopností, jeho vnímavosti a empatie a také aktuálních poznatků a trendů majících vliv na typologii objektu(ů).

Hlavním vnějším faktorem ovlivňujícím návrh je jeho zasazení do rámce sídla, které má unikátní kvality, zejména díky poloze na hraně již zmíněných nádrží a ve vizuálním sousedství pálavských vrchů.

V rámci stávající urbanistické struktury tedy diplomant navrhne v některé z vytipovaných lokalit objekt společensko–sociálního, kulturního, komunitního či volnočasového centra celooobecního významu, kdy při práci využije veškerých podkladů a materiálů, které získal nebo zpracoval v rúběhu předchozí práce v rámci modulu Res Publica.

Rozsah grafických prací:

Analytická část posuzující stav a charakter území, problémy a příležitosti obdobných staveb v ČR i ve střední Evropě.

Průvodní zpráva na formátu A4 (297 x 210 mm) na výšku. Rozsah zprávy bude 5 normostran.

Dokumentace vývoje návrhu, prezentace konceptu

Širší vztahy v měřítku 1:1000 – 1:5000, dokumentující vztah mezi stávající a navrženou urbanistickou strukturou.

Situace v měřítku 1:500 – 1:1000, Půdorysy, řezy a pohledy v měřítku 1:200/ 1:100.

Alespoň dvě perspektivní zobrazení exteriéru (např. formou zákresu do fotografie), co možná nejlépe zachycující charakter zvoleného řešení. Konkrétní stanoviště budou stanoveny v průběhu práce.

Alespoň dvě perspektivní zobrazení interiéru co možná nejlépe zachycující charakter zvoleného řešení.

Technologická studie – tj. konstrukční schéma objektu a typický řez fasádou v měřítku 1:50 s detaily 1:10.

Model v měřítku 1:200, který bude zpracován včetně nejbližšího okolí.

Seznam literatury:

Neufert, E.: Navrhování staveb

Norberg-Schultz, Ch.: Genius loci

Valena, T.: Město a topografie

Gehl, J.: Život mezi budovami

Gehl, J.: Města pro lidi

Gehl, J.: Nové městské prostory

www.apruvodce.cz; související zákony, vyhlášky, normy a předpisy dle platné legislativy ČR

Termín zadání diplomové práce: 20.2.2017

Termín odevzdání diplomové práce: 15.5.2017

Diplomová práce se odevzdává v rozsahu stanoveném vedoucím práce; současně se odevzdává 1 výstavní panel formátu B1 a diplomová práce v elektronické podobě.

Bc. Martina Řehořová
student(ka)

Ing. arch. Vítězslav Nový
vedoucí práce

doc. Ing. arch. Josef Kiszka
vedoucí ústavu

V Brně dne 20.2.2017

doc. Ing. arch. Jan Hrubý, CSc.
děkan

PRŮVODNÍ ZPRÁVA

Bc. Řehořová Martina

Diplomová práce

Res Publica / Civitas Socialis – Strachotín

Obec Strachotín

Obec Strachotín je malou vinařskou vesnicí na jižní Moravě, ležící v malebné krajině poseté vinicemi, při hranicích chráněné krajinné oblasti Pálavských vrchů a velkorysého vodního díla Novomlýnských nádrží. Nachází se asi 40 km jižně od Brna. Právě obraz Pálavských vrchů, tyčících se nad vodní hladinou, dodává obci nezapomenutelný krajinný ráz a charakter.

Obec však doposud nevyužila veškerý svůj potenciál. Její růst byl potlačen nejen výstavbou vodních nádrží, ale také růstem okolních vinařských obcí. Novomlýnské nádrže měly zcela jistě negativní vliv na růst a vývoj obce a okolí. Jejich poloha při jižní hraně obce Strachotín omezila vývoj v tomto směru. Měly a doposud mají ovšem i své pozitivní stránky. Každoročně zamezují záplavám a zároveň vylepšují místní klima, které je ovlivněno okolní hornatou krajinou. Chráněná krajina Pálavských vrchů je známá pro své cenné biotopy druhově bohatých skalních, drnových a lučních lesů, rozléhajících se na vápencových kopcích, které vznikly v druhohorním moři. Její jedinečnost byla zřejmá už v dávných dobách. O tom svědčí bohaté archeologické nálezy z dob „lovců mamutů“. Dnes poskytují domov vzácným živočichům a rostlinám. Obci Strachotín tak vytváří nezapomenutelné panorama - kulisu na pozadí.

Obec Strachotín je malou vesničkou s 800 sty obyvateli. Tato obec svým obyvatelům nabízí vše potřebné. Prostý základ. Nedává jim však nic navíc, co by mohlo vylepšit jejich pobyt v obci. Ve stávající situaci můžeme říci, že obec slouží pro přespaní obyvatel v jejich přibytcích. V průběhu dne se obec nadmíru vylidní. Obyvatelé odjíždějí za prací a volnočasovými aktivitami do okolních obcí a větších měst. Strachotín však v současné podobě má skryté potenciály, které je třeba využít a vylepšit tak nejen samotný vzhled obce, ale i kvalitu života místních obyvatel.

Právě víno, vinařství a vše s ním spojené je jeden z velkých potenciálů pro obec Strachotín. Je důležité ho aktivně rozvíjet a věnovat se mu. Víno má nejen význam pro turistický rozvoj obce a její ekonomiku, ale i pro jeho kulturní a sociální zázemí. Obec Strachotín by se měla důstojně reprezentovat na poli vinařském. Tento fakt úzce souvisí i s architekturou a s možností vytvoření Galerie vína, jenž může nabídnout místním vinařům jejich zviditelnění a prezentaci. Propojení fenoménů vína, vody a Pálavy je tedy základní myšlenkou k vytvoření vize pro obec Strachotín.

(Vize pro obec byla vytvořena jako předdiplomový a diplomový projekt)

Charakteristika území , urbanismus

Místo stavby:	katastrální území Strachotín, parcelní číslo 4/1 Ulice Osvobození č.p. 51
Klient:	Obec Strachotín
Výměra:	1030 m ²
Vlastník:	Solařík Daniel Pozemek má exekuční příkaz k prodeji nemovitosti.

Parcela se nachází v sousedství kostela Sv. Oldřicha a Metoděje a jeho přílehlé farnosti. Kostel patří mezi nejstarší gotické stavby v okrese Břeclav. Jeho vznik se datuje do 13. Století. Parcela je součástí trojúhelníkového seskupení parcel, obklopených ulicemi Šakvická a Osvobození, jenž je hlavním dopravním tahem v obci. V tomto trojúhelníkovém seskupení se nachází objekty veřejných služeb jako je hasičská zbrojnice, fara a již zmíněný kostel. Tyto funkce se nachází při jižní straně centra obce, tedy v její blízké docházkové vzdálenosti, přibližně 100 až 150 metrů od obecní radnice, jenž tvoří zdravé jádro obce Strachotín. Na parcele se tedy nabízí vytvořit další veřejnou službu, která by toto trojúhelníkové seskupení veřejných staveb podpořila a stala se tak součástí tohoto centra komunitních služeb.

O návsi obce můžeme hovořit jako o centru administrativním a informačním. V oblasti okolo kostela a fary se naopak může vytvořit komunitně kulturní subcentrum, jenž nebude konkurovat centru obce nýbrž jeho důležitost podtrhne a podpoří svými dalšími službami jako je nový objekt komunitního centra a Galerie vína Strachotín.

Situace stavby , dopravní a technické napojení

Rovinná parcela 4/1, o výměře 1030 m² je v současném stavu v soukromém vlastnictví. Je však na ni uvalen exekuční příkaz k prodeji nemovitosti. Obec Strachotín v současné době zvažuje odkoupení pozemku pro účely vytvoření nových parkovacích ploch v centru obce. Pro obec se tedy zvolený pozemek může stát výhodnou investicí, při které mohou vylepšit nejen celkový charakter a tvář obce, ale i kvalitu života místních obyvatel.

Dle územního plánu se parcela nachází v zastavitelném území obce a její funkční plocha je charakterizována jako plocha občanské vybavenosti. Na dané parcelě platí výšková regulace, jenž je omezena na jedno podlaží s možností využití podkrovní.

Na stavebním pozemku se v současné době nachází objekt rodinného domu vesnického typu s přilehlým hospodářským zázemím, jenž tvoří nároží ulic Osvobození a Šakvická. Objekt nemá žádnou památkovou hodnotu, ani výrazně nepřispěl do charakteru historické zástavby obce, proto se počítá s jeho celkovou demolicí. Nově umístěné stavby jsou tedy novostavbou v obci. Koncept návrhu umísťuje na parcelu dva samostatné objekty – galerii vína a komunitní centrum, jenž částečně kopírují na uličních frontách stopu původního objektu. Novostavby tedy respektují stávající stavební čáry v ulicích. Objekty jsou na pozemku umístěny do tvaru „U“, který vytváří na pozemku vnitřní prostor – dvůr. Dvůr, jenž slouží jak pro objekt galerie vína, tak i pro stavbu komunitního centra a vzájemně tak tyto objekty propojuje. Objekt Galerie vína Strachotín je umístěn při ulici Osvobození na západní straně pozemku, při hlavní komunikaci. Stavba komunitního centra do tvaru „L“ je umístěna při ulici Šakvická a zasahuje do pozemku na východní straně. Objekty spolu vzájemně vytvářejí krytý dvůr, jenž má intimnější charakter veřejného prostoru. Objekt Galerie vína je umístěn tak, že je obchozí a dostává tak dominantnější vzhled. Objekt komunitního centra je naopak jako jeho protiklad schovaný na pozemku.

Stavby jsou dopravně napojeny a zásobovány z ulice Šakvická na severní straně pozemku. Pod částí komunitního centra je zde umístěno parkování pro personál a hosty. Další parkovací stání jsou řešena v docházkových vzdálenostech – tj. u objektu hasičské zbrojnice, na návsi obce a v ulici Pálavská, naproti kostelu.

Objekty jsou napojeny na technickou infrastrukturu, která je uložena v ulici Šakvická. Stavby budou napojeny přípojkou na obecní vodovod, elektriku a optické sítě. Ve stávající situaci není k parcele přivedena obecní kanalizace. V územním plánu je však v dohledně době počítáno s vybudováním obecní splaškové kanalizace v ulici Šakvická i v ulici Osvobození, jenž bude přivedena ke stávající obecní čističce odpadních vod. Návrh tedy počítá s napojením objektů na obecní splaškovou kanalizaci, vzhledem k tomu, že se jedná o ideový projekt. Objekt nebude napojen na plyn.

Architektonické a dispoziční řešení

Architektonické řešení novostaveb je řešeno tradiční jednoduchou formou, jenž výrazně nenarušuje celkový charakter obce, zároveň však je řešeno v duchu moderní architektury. Jedná se o jednoduché hmoty se sedlovou střechou. Jejich vzhled nenarušuje dominantu kostela, avšak dotváří jeho okolí a citlivě podtrhuje jeho dominanci. Na pozemku jsou umístěny dva objekty, jenž plní dvě hlavní funkce. Objekt Galerie vína a stavba komunitního centra, jehož součástí je ubytování. Ubytování může být provozováno jako samostatná funkční jednotka, nebo může být součástí provozu komunitního centra. Oba objekty jsou řešeny jako jednopodlažní stavby se sedlovou střechou, jenž plně využívají podkroví pro dané funkce. Objekty jsou částečně podsklepené. Sklepní prostory jsou vzájemně propojeny a plní funkci vinných sklepů a technického zázemí obou objektů.

Objekt Galerie Vína Strachotín

Objekt galerie je navržen jako jednoduchá stavba na obdélníkovém půdorysu se sedlovou střechou a valbou na její jižní straně. Valba tak dává vizuální otevřenost a nevytváří konkurenci vertikální dominantě kostela – věži. V místě hlavního vstupu při ulici Osvobození je fasáda objektu uskočená – zešíkmena tak, aby vytvořila důstojný nástupní předprostor s dostatečnou rozptýlovou plochou. Celé vstupní podlaží je věnováno prostorám vinotéky s přílehlým hygienickým zázemím a skladovými prostory. Naproti hlavnímu vstupu je umístěn bar, který zároveň plní funkci pokladny a infopointu celého objektu. Prostory vinotéky jsou propojeny s přílehlým vnitřním dvorem, jenž převážně v letním období může plnit funkci letní zahrádky či venkovních prostor pro konání větších akcí různého typu jako jsou vinné slavnosti apod. První nadzemní podlaží je vizuálně propojeno s druhým nadzemním podlažím (podkrovím) přes zrcadlo, jenž otevírá pohled do střešní konstrukce krovu. V druhém nadzemním podlaží jsou umístěny další prostory vinotéky a drobné výstavní plochy sloužící k připomenutí historie a tradic obce Strachotín. Současně jsou tyto výstavní prostory po celém objektu galerie vína. Nejedná se tedy o samostatný uzavřený výstavní prostor, ale o sdílenou výstavní plochu v celém objektu.

Objekt Galerie vína je podsklepený. Všechny podlaží jsou vzájemně propojeny vertikální komunikací schodiště, umístěného za barem. Do podzemního podlaží je navržen bezbariérový přístup pro handicapované osoby. Prostory vinných sklepů se nacházejí nejen pod objektem galerie vína, ale také částečně pod objektem komunitního centra. Naproti schodišti, jenž vede do výstavní haly, je umístěn veřejný prostor vinné galerie. Vinná galerie je navržena jako prostor volné degustace. Ten funguje na principu, že daný host, který chce jít na degustaci vystavených vín, zaplatí na pokladně (tedy baru) jistou finanční částku a poté je vpuštěn do objektu vinné galerie, kde může volně degustovat po určitou dobu. V podzemním podlaží je navržena jedna vinná galerie. Dále je zde velký skladový prostor, který ale v případě velkého nárůstu vystavovaných vín může také sloužit pro další vinnou galerii. Dále jsou zde umístěny potřebné hygienické a skladové prostory, včetně zázemí pro personál a drobné

přípravny – kuchyňky pro přípravu převážně studených pokrmů. Pod částí objektu komunitního centra je navržen soukromý vinný sklípek, jenž je bazilikálně osvětlen. Tento prostor je vyhrazen pro soukromé akce a řízené degustace. Jedná se o pronajímatelný VIP vinný sklípek. Dále je v podzemním podlaží umístěno technické zázemí objektu, jenž je přístupné jak z objektu galerie vína, tak z objektu komunitního centra.

Objekt komunitního centra

Objekt komunitního centra je tvořen dvěma samostatnými celky, které mohou být provozovány nezávisle na sobě. Jedná se o samostatnou část komunitního centra, jenž je umístěna na východní straně pozemku ve dvoře a část ubytování, ležící na severní straně pozemku při ulici Šakvická. Ubytování je umístěno v podkrovní části stavby se samostatným venkovním, krytým vstupem, který je zároveň propojen s částí komunitního centra. Pod ubytováním jsou ve vstupním podlaží umístěna čtyři parkovací stání pro personál a hosty. Ubytování je tvořeno dvěma apartmány, se společným vstupem do vstupní haly. Každý apartmán je samostatná funkční jednotka s vlastním hygienickým zázemím, drobnou kuchyňskou linkou a úložnými prostory. Apartmány jsou navrženy jako mezonety, kdy v půdním prostoru jsou umístěny další spací prostory. Jeden apartmán může ubytovat 4 – 6 osob. Část komunitního centra má hlavní vstup do objektu umístěn ze dvora. K němu vede zastřešený prostup objektem z ulice Šakvická. V nadzemním podlaží je u vstupu umístěno foyer s přílehlou šatnou a hygienickým zázemím. Z foyer je vstup do hlavního sálu komunitního centra s kapacitou osob až cca. 60 osob. Sál je propojen s vnitřním dvorem a s terasou na východní straně pozemku. Sál je navržen jako víceúčelový pro různé typy akcí přes přednášky, zasedání rady obce, drobné koncerty či i pro svatební obřady. Nad sálem je navržena galerie, přístupná z druhého nadzemního podlaží. Z foyer je dále vstup do klubovny, jenž by měla sloužit místním dětem pro jejich volnočasové aktivity a kroužky. Ve druhém nadzemním podlaží (podkrovi) jsou umístěny přidružené funkce, jenž nejsou primárně určeny pro veřejnost. Je zde umístěno hygienické zázemí, skladové prostory, přípravná a jeden administrativní prostor, jenž může zároveň sloužit jako klubovna v případě potřeby. Objekt komunitního centra je částečně podsklepen technickými prostory.

Dvůr

Prostor dvora slouží jak objektu galerie vína, tak i komunitního centra. Dvůr vytváří intimnější prostor, jenž je navrženými objekty oddělen od místních komunikací. Slouží jako odpočinkový a relaxační veřejný prostor, na němž se mohou konat vinné slavnosti nebo také svatební obřady či jiné společenské akce. Dvůr tak nabízí možné propojení jednotlivých provozů. Intimitu a komorní atmosféru dotváří jeden strom ve dvoře. Plocha dvora je vizuálně propojena s farní zahradou přílehlého kostela a otevírá pohled na kostel a panorama Pálavským vrchů.